

Skipulagsstofnun
Borgartún 7b
105 REYKJAVÍK

Garðabær, 21. apríl 2023
Málsnúmer: 202303-0054
SS

Efni: Umsögn um matsskyldu framkvæmdar við aðflugsljós á Reykjavíkflugvelli.

Vísað er í tölvubréf frá Skipulagsstofnun, dags. 23. mars 2023, þar sem óskað er eftir umsögn Náttúrufræðistofnunar Íslands um tilkynnta framkvæmd Isavia Innanlandsflugvalla ehf. um aðflugsljós við Suðurgötu á Reykjavíkflugvelli.

Náttúrufræðistofnun hefur kynnt sér gögn um framkvæmdina og vill koma eftirfarandi ábendingum á framfæri:

Framkvæmdin felst í uppsetningu á aðflugsljósum frá flugbrautarenda og vestur yfir Suðurgötu. Í hverri ljósamstæðu verða 5 ljós, nema í einni sem mun hafa 13 ljós. Í heildina munu aðflugsljósin fara 275 m út frá vesturenda flugbrautarinnar og að stærstum hluta vera í fjörukambi eða á klöpp í fjörunni sjálfri. Framkvæmdin felur því í sér rask þar sem ljósamstæðurnar eru staðsettar þar sem þörf er á fyllingum og grjótvörnum, en einnig er þörf á vinnuvegi meðfram öllum ljósaastæðum á verk tíma. Vinnuvegurinn verður aðallega ofan á fjörukambinum en út að hverri ljósamstæðu þarf að liggja vegbútur. Þörf er á um 2000 rúmmetrum af efni fyrir framkvæmdina, sem tekið verður úr opnum námum.

Áhrifasvæði framkvæmdarinnar er einkum fjöru- og strandsvæðið við norðanverðan Skerjafjörð. Þar er strandlína að stórum hluta upprunaleg og lítt röskuð og er um lífauðugt svæði að ræða. Þar finnast ýmsar fjöruvistgerðir, margar með hátt verndargildi, og fuglalíf er sömuleiðis auðugt. Svæðið nýtur ekki verndar en eins og fram kemur í greinargerðinni er allur Skerjafjörðurinn á tillögu Náttúrufræðistofnunar fyrir B-hluta náttúru-minjaskrár. Það er því almenn afstaða Náttúrufræðistofnunar að forðast eigi framkvæmdir sem valda raski og mögulega rýra verndargildi svæðisins og rökstyðja þarf vel nauðsyn þeirra.

Miðað við lýsingu á framkvæmdinni á aðflugsljósunum er ljóst að hún mun valda staðbundnu raski á fjörusvæði sem er að hluta til óraskað, og þ.a.l. hafa neikvæð staðbundin áhrif á lífríki fjörunnar. Þau áhrif eru varanleg að hluta þar sem fjöruvistgerðir og búsvæði lífvera munu víkja fyrir ljósaastæðunum. Miðað við framkvæmdalýsingu er þéttleiki þangs á því svæði þar sem raska þarf fjörubedinum sjálfum ekki sérlega mikill vegna brims og er það jákvætt (mynd 4.1.) því verra væri ef mjög þétt þangbelti með miklum lífmassa væri á svæðinu. Rask á fjörukambi verður einkum á graslendi sem er að hluta til ræktað gras. Náttúrufræðistofnun tekur undir að þau áhrif séu óveruleg. Mikilvægt er að tímabundin áhrif vegna vinnuvegar verði bætt upp með sáningu eða annarri endurgræðslu.

Fjallað er um áhrif á fuglalíf í tilkynningunni. Náttúrufræðistofnun getur tekið undir að vegna þess að framkvæmdasvæðið er lítið verður búsvæðatap fyrir fugla takmarkað vegna framkvæmdarinnar og mögulega geta einhverjar fuglategundir nýtt sér ljósaastæðurnar sem setstaði. Áhrif vegna ljósmengunar á fuglalíf eru lítið rannsökuð hér á landi og telur

Náttúrufræðistofnun ástæðu til að bæta úr því og þar geta aðflugsljós flugvalla sem eru notuð á fyrirsjáanlegan hátt verið heppilegt viðfangsefni. Ekki er hægt að útiloka að ljósin muni fela í sér truflun fyrir t.d. fugla sem nýta sér svæðið næst flugbrautinni sem fæðuöflunar- eða varpsvæði. Sú truflun er auðvitað viðbót við margs konar áreiti sem fyrir er og því erfitt að leggja mat á nákvæmlega hver viðbótaráhrifin verða. Þó eru alltaf einhver þolmörk sem ber að taka tillit til og þau geta verið mismunandi milli tegunda. Betri vöktun á fuglalífi í kringum Reykjavíkurflugvöll gæti varpað ljósi á slíkt.

Ásýndaráhrif vegna framkvæmdarinnar verða allnokkur og þar munar mest um ljósastæðurnar í fjörunni sjálfri. Svæðið er eins og áður sagði frekar lítið raskað þó vissulega séu ýmis mannvirki innan þess eða í jaðri þess. Svæðið er einnig hluti af mjög vinsælu útivistarsvæði borgarbúa.

Náttúrufræðistofnun telur að vegna eðli og mikilvægi framkvæmdar, og þar sem hún ein og sér er ekki það umfangsmikil og er ólíkleg til að hafa mikil áhrif á lífríki eða umhverfi svæðisins, þá er ekki ástæða til að fara í mat á umhverfisáhrifum. Að því sögðu bætist hér við enn ein framkvæmdin í Skerjafirði og sammögnunaráhrif misstórra framkvæmda á svæðinu í heild hafa auðvitað margvísleg og neikvæð áhrif á fjöruvistgerðir, búsvæði fugla og annarra lífvera og umhverfisgæði almennt. Mikilvægt er að huga að því við ákvarðanatöku skipulags og framkvæmda. Þá ýtir það enn frekar undir mikilvægi þess að bætt sér úr verndarstöðu svæðisins og að svæði í Skerjafirði sem enn eru óröskuð séu vernduð á afgerandi hátt t.d. með friðlýsingu.

Virðingarfyllst,

Snorri Sigurðsson
Sviðsstjóri náttúruverndarsviðs

